

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Анархизмът в освободителното движение

4

Крайно време е анархизмът да получи своето заслужено място в българската история.

Ерико Малатеста: една програма на социалната революция

5

Продължаваме публикуването на основни програмни текстове под формата на брошура.

Философията на Пьотр Кропоткин

10

Етиката на анархиста Кропоткин и последната, заключителна част от поредицата „Бележки върху философията на анархизма“.

Харгкор/пънк във Варна

11

Втора част на спомените за израстването на радикалната музика и радикалните идеи в морската столица.

Meinhof: га се борим заедно

11

Интервю с английската пънк група Meinhof, взето на последните акции в Гърция, специално за Свободна мисъл.

Сръбската полиция арестува четирима гruzари от Анархосиндикалистка инициатива (АСИ) по обвинение в „международен тероризъм“.

» » » продължава на страница 2

Свобода за белградските анархисти!

НА „ЮЖНИЯ ФРОНТ“

Нов бунт в Гърция

Синдикална солидарност с борбата на Костагина Кунева

През първата събота на септември се провежда ежегодният международен панаир в Солун. За обикновените хора в Гърция това обаче не е повод за чаша коктейл в компанията на преуспяващи капиталисти и корумпирани държавници, а точно обратното – да протестираме и да насочат вниманието на обществото към социалните проблеми.

» » » продължава на страница 3

НОВА КНИГА НА ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ

Свободата, Санчо

Излезе от печат и вторият том от „Спомените от времето на зрелия болшевиизъм“ на Георги Константинов. Посвещението на автора е „на покойния български народ с дълбока скръб и мъка от твоя вечно любящ те син“, а заглавието на книгата е „Свободата, Санчо, е велико нещо!“.

Вторият том покрива периода 1970-1973 г., след което Константинов нелегално емигрира на Запад. За „свободния живот“ в „зрелия соц“ след затворите и концлагера

» » » продължава на страница 12

НЕМИЛА РОДНА КАРТИНКА

20 години по-късно

Николай Кърков за корупцията, харизматичния популизъм и политическата промяна в България

» » » продължава от миналия брой

Разликата е само в това, че в България и бившия социалистически лагер просто говорим за различен тип социална държава и за един много по-брутален гангстерски капитализъм. Реалността на корупцията е тясно свързана с глобални тенденции в общественото развитие и в никакъв случай не е привилегия на управляващата класа: тя просто се проявява

тук в най-чистата си форма.

Нещо повече, корупцията се превръща в окончателно обяснение на всеки социален и икономически проблем: ако страната се намира в криза, ако здравеопазването и образованието се сричат, ако транспортната инфраструктура се руши и ако социалното разслоение се задълбочава, основната, ако не единствена, причина за това е високото равнище

на корупция сред политическата класа. И обратно: ако намерим начин да я отстраним, огромната част от тези проблеми ще се решат от само себе си. Според тази идеологическа употреба на понятието, социалните конфликти и противоречия са производни на корупцията, която се явява техен изключителен източник.

Показателното в този тип мислене е не само стра-

» » » продължава на страница 2

СВОБОДНА МИСЪЛ

АБОНАМЕНТ 2010

СКЪПИ ЧИТАТЕЛИ,

Абонаментът за вестник

„Свободна мисъл“ започва от

15 октомври и завършва на 15 декември. Можете да се абонирате във всички пощенски клонове в страната, а също и в офисите на Артефакт ООД, София, ул. Хубавка 8. На телефон 971 71 71 можете да се обадите, за да изпратим безплатно наш куриер, който да ви абонира.

КАТАЛОЖЕН НОМЕР 649

1 година: 6,00 лв

6 месеца: 3,00 лв

3 месеца: 1,50 лв

Свобода за другарите от АСИ!

» » » продължава от страница 1

Сутринта на 3 септември сръбската полиция арестува четирима другари от „Анархосиндикалистка инициатива“, (АСИ). Полицаяте се опитват да извършат два обиска в Белград – първият е в апартамента на другаря Тадей Курепа без разрешение за обиск. Тадей отказва да ги пусне и е „помолен“ да гоиде в районното управление, за да даде свидетелски показания, но вместо това е задържан. В апартамента на другаря Ратибор Трибунац обискът също се проваля, защото Ратибор не е у дома си. Полицията се свър-

ва с него по телефона и му казва да отиде в управлението за разпит. Там и той е задържан. Отношението към Иван Вулович е още по проблемно – Иван не е вкъщи, полицаите задържат баща му и му съобщават, че ще го пуснат само при условие, че Иван се предаде в полицията.

През това време се потвърждава, че и четвърти другар – току-що навършила 18 години Саня – също е задържана. Както и пети човек от Белград, който не е познат на АСИ.

Арестите са извършени във връзка с хвърлени два коктейла „Молотов“ по гръц-

кото посолство, отговорността за което поема група на име „Црни Илия“ в солидарност с наскоро освободения гръцки анархист Тодорис Илиопулос.

На 5 септември прокуратурата променя обвинението от „създаване на обществена опасност“ на „международен тероризъм“. Това може да означава до 15 години затвор. Дори и да беше вярно, че някой от тях има нещо общо за тази акция, в което всички ние се съмняваме, не би трябвало да е възможно да следва такова обвинение. Отговорни за международен тероризъм са армиите на САЩ, на

Русия, на Израел, та дори и на Сърбия (например за клането в Сребреница) и на България (за намесата в Ирак и Афганистан). Скорошен пример е при обявяването на независимостта на Косово – в Белград бяха опожарени американското и словенското посолство, при което имаше 1 убит, но нямаше нито задържани, нито обвинени. Когато обаче се хвърлят два коктейла „Молотов“ по посолството на Гърция, която не е признала Косово, има задържани и обвинени в международен тероризъм.

В нарочна декларация „Анархосиндикалистка инициатива“ заявява, че тези

методи на индивидуализирана политическа борба не са методите на анархосиндикализма и напомня, че във време на повсеместна обществена апатия, хората посягат към най-невероятни, понякога самоунищожителни действия, за да разчупят медийната блокада и да поставят проблемите си в центъра на вниманието. Анархосиндикалистите припомнят случая с работниците, отрязали и изяли собствените си пръсти, и нещастния мъж, заплашил да взриви граната в сградата на президентството в Сърбия.

„Нека не позволяваме да ни убедят, че един символичен акт на солидарност, дори когато е изразен неправилно, както и който и да било друг акт на бунт от на обезправените, трябва да се третира като антисоциален акт, като акт на тероризъм“, се казва в декларацията.

Демонстрации в солидарност с арестуваните белградски анархисти си проведоха в Загреб, Виена, Братислава, Любляна, Сидни, Варшава, Москва, Киев, Атина, Денвър, Хамбург, Берлин,

» » » продължава на страница 3

НЕМИЛА РОДНА КАРТИНКА

20 години по-късно: корупция и харизма

» » » продължава от страница 1

тегическата му полза, с която политиците са напълно наясно, но и широката му употреба в научната литература, която също гъмжи от анализи, съпоставки и статистическо индексирание на равнищата на корупция в глобален и локален мащаб. Характерна е паралелната проява и употреба на дискурса на корупцията от 1980-те години насам, и неговото неимоверно засилване от 1990-те години насетне. Поради това бих предложил да разбираме термина и дискурса на корупцията като алиби, като идеологически жест, които прикриват по-сложни реалности зад собствената си привидност. Говоренето за корупцията ни позволява да запазим минимум дистанция от противоречията на съвременния капитализъм, без да ги разбираме като такива – да бъркаме реалните причини за болестта с нейните симптоми. Преекспонирането на корупцията ни позволява да „забравим“, че България, както всяка една държава-нация, е част от световната система, където нейният статут, политически и икономически показатели и възможности са функция

на разделението на света на ядро и периферия, в които развитието на едни почива върху „неравното развитие“ на други и където системните и дълготрайни отношения на зависимост и господство почиват върху системно възпроизвежданото неравенство между различни части на света, между „Запада“ и всички останали. Дискурсът на корупцията ни окуражава да сведем социалните, икономическите и други проблеми на собственото ни общество до вътрешни, самодостатъчни фактори, пренебрегвайки глобалните, структурни причини както за порочността на (не само) политическата класа, така и за системния дисбаланс на световния капитализъм, който мнозина преживяват (и) като корупция.

Ако се върнем към въпроса за наказателния вот, разбираме следователно, че корупцията едновременно го обяснява и мистифицира. Симптом на болестта, тя заедно с това маскира и дегазира нейните истински корени. И както не можем да я пренебрегнем от обяснителна гледна точка, така и не бива да се задоволяваме (само) с нея като окончателно обяснение. Докато си позволяваме да твърдим, че „ко-

рупцията ни е виновна“, ще си оставаме слепи за реалните, истински, структурни причини за състоянието, в което се намираме. Талантът на Бойко Борисов се изразява именно в способността му да мобилизира този вид приплъзване, да манипулира дискурса на корупцията за собствени политически цели. Тази способност поне отчасти обяснява широката подкрепа за партия ГЕРБ по време на последните избори.

Харизматичният популизъм в ерата на пост-социализма

Идеята за „наказателен вот“ обаче, колкото и да е уместна в този случай, не е достатъчна от обяснителна гледна точка. Наказателният вот предполага, че участниците в него гласуват единствено срещу, а не за един или друг кандидат; тяхната мотивация е фундаментално отрицателна, негативна, което трудно може да обясни избора, който всеки един гласоподавател прави за една измежду няколко налични политически партии. Необходимо е следователно да потърсим и положителните причини в мотивите на гласувания електорат,

които го стимулират да направи своя конкретен избор.

Срещу вълшебната политика на Симеон от 2001, позагубила вече своето лустро след фиаското на правителството на НДСВ (а и широко известните дебати около „имотите на Царя“, възстановени в много по-голям от първоначалния си размер), Борисов мобилизира афективни реакции и известици от друг порядък. Неговото основно оръжие, за разлика от това на неговия предходник, не е способността за лечение и вълшебства, а уменията му да канализира огромното обществено недоволство и натрупана неприязън срещу съществуващите политически елити. Борисов не обещава чудеса (дори когато много от неговите избиратели се надяват точно на това), а по-скоро гарантира, че ще накаже виновните и провинилите се. Срещу образа на „белия Цар“ от цивилизования Запад, той издига един „балкански“ свръх-маскулизиран вариант на неподкупния Държавен Служител, чиито внушителен „опорно-двигателен апарат“ (по думите на известен български лекар) и впечатляващо спортно минало гарантират статута му на роден

победител, „самотния рейнджър“, дошъл да избави нещастния град от бандата узурпатори, които го тероризират.

И Симеон, и Бойко Борисов обаче на практика изместват реалността на политическото противопоставяне (така, както то се припокрива с вътрешноприсъщото неравновесие на съвременния капитализъм) по посока на една абстрактна, чиста етика, която им позволява да прикрият (а може би и да не забележат) отсъствието на истинска политическа алтернатива и визия в собствената си политическа програма и стратегии. И двамата компенсират вакуума на политическото с плътността на етичното обещание, повтаряйки в местен вариант една глобална тенденция. Или, както твърди Шантал Муф в интересното си есе върху възхода на „десния популизъм“ в световен мащаб, „основната черта на нашата „пост-политическа“ епоха е, че политиката се осъществява в регистъра на морала и че антагонизмите се формулират на морален език“ (преводът мой).

Оттук и избора ми на понятието „харизматичен по-

» » » продължава на страница 9

106 ГОДИНИ ОТ ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ

НОВИНИ

вия, насочени срещу намеренията на новия собственик на „Опел“ – канадската компания „Магна“ – да съкрати около 1700 работни места. •

Журналисти от Радио Франс Ентернационал стачкуват

Сто журналисти от Радио Франс Ентернационал обявиха „спонтанна“ стачка в знак на протест срещу „неприемливите методи“ на ръководството, което замества стачкуващите с нестачкуващи, а това според тях е „посегателство срещу правото на стачка“, предаде Франс Прес. •

Загържаха близо 300 емигранти във френския лагер „Джунглата“ в Кале

278 емигранти, сред които 132 непълнолетни, бяха загържани от френската полиция. Това стана на 21 септември, минути след като властите изпълниха закана си и разрушиха импровизирания им лагер, наречен „Джунглата“, край френския град Кале. В него от години се събират имигранти, чиято основна цел е да се прехвърлят във Великобритания. •

Протестиращи работници превзеха Парижката борса

Няколкостотин работници от автомобилостроенето във Франция протестираха пред парижката фондова борса. Част от демонстрантите успели да влязат насила в сградата, нарисували графити по стените и разрушили част от мебелите. В сградата не се търгуват акции – цялата дейност е компютризирана още преди 20 години. Самата сграда остава символ на капитализма и финансовите спекулации. •

Работниците на „Горение“ в стачка заради ниски заплати

Работниците от цеха за перални машини и хладилници в словенската компания „Горение“ прекратиха производството и блокираха завода в знак на протест против ниските заплати, предаде сръбската телевизия Б92, цитирана от БТА. •

Анархизмът в македоно-огринското революционно движение

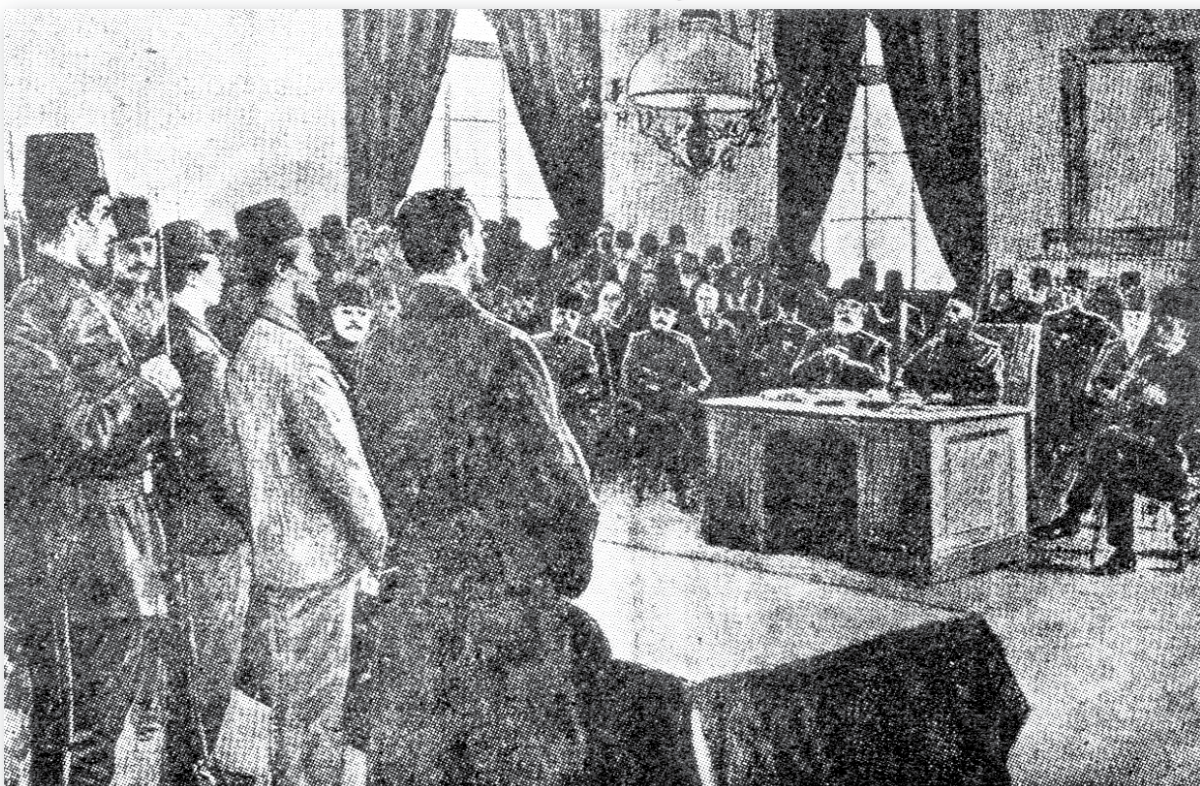
» » » продължава от миналия брой

Константин Кирков (Коста) е роден във Велес през 1882 г. Той е убеден анархист, презиращ бог, семеен живот и обществено положение. От „гемиджиите“ Коста е най-големият познавач на представителите на руския анархизъм и нихилизъм. Убеден привърженик на тероризма и разрушението, той внимателно изучава методите и средствата на руските народоволци в техните действия.

Кирков осмива и критикува духовенството, търговското и еснафското съсловие. Също така категорично се противопоставя и на марксизма, като компетентно обяснява неговите недостатъци. Коста вярва в широките народни маси и най-вече в селското население. Също като Орце и той отбягва всякакви фотографии и се надява, че след смъртта му и помен няма да остане за него. Димитър Мечев (Мечето) е роден през 1870 г. също във Велес. Още от ранно детство той остава сирак и е принуден да се грижи сам себе си, както и за майка си. След като македонската революционна организация прониква в града, той постъпва в нея като член. След неуспешен опит за убийство на един велешки чорбаджия, осъден на смърт от организацията, Мечев поема пътя на четничеството, като в продължение на близо година скита из планините Пелистер, Бабуна и Плачковица. След това като емигрант се установява в България и работи като миньор в „Мини Перник“. Мечев се отличава с мрачен характер. Постепенно започва да гледа с песимизъм на организацията. Впоследствие се сближава с Орце и възприема идеите на „гемиджиите“. Той слабо познава анархизма като идеология и не може да се каже, че е негов привърженик. По-скоро Димитър Мечев е „човек от народа“ и бунтар по душа.

Владимир Пинзов е роден през 1863 г. Той също като Мечев обича практически действията. Подобно на Мечето не е кой знае колко запознат с анархистичните теории, но за сметка на това е темпераментен професионален революционер. Същевременно реализмът му често помага на „гемиджиите“ при планирането на акциите им.

Илия Тръчков, роден през 1884 г., е един от най-ревностните членове на кръжока на „гемиджиите“, но и един от най-мълчаливите. Той също е революционер – идеалист, готов във все-

Процесът срещу останалите живи заговорници

крайно време е анархистите да заемат полагащото им се място в освободителното движение

ки момент да се жертва за идеята. И той се увлича от анархистките теории, но не ги познава в детайли и рядко спори по идеологически въпроси.

Четиримата оцелели „гемиджиини“ Павел Шатеф, Марко Бошнаков, Георги Богданов и Милан Арсов са изправени пред военния съд. В хода на разпитите Милан Арсов посочва Иван Гарванов като член на ЦК на ВМОРО, който поддържал връзка с атенаторите. Павел Шатеф премълчава този факт в своите спомени с мисълта, че след толкова години истината никога няма да излезе наяве. В поверителния рапорт до МВРИ на българския консул в Солун Атанас Шопов обаче се посочват показанията на Арсов и Богданов относно Иван Гарванов.

Вследствие на тези показания започват масови арести и разкрития. Иван Гарванов и още стотици българи са арестувани, някои от които ямащи нищо общо с ВМОРО и атенаторите. Членовете на ЦК – Иван Гарванов, Йосиф Кондов и Димитър Мирчев – са осъдени от Солунския извънреден съд на доживотен затвор. Това на практика довежда до „обезглавяването“ на ВМОРО. Подготовката за предстоящото въстание се поема от заграничните предста-

вители – Христо Татарчев и Христо Матов.

Във Велес бащите, братята и други роднини на „гемиджиите“ са арестувани и изтезавани, а 23-ма души, включително и бащата на Орце, са осъдени на срок от 3 до 5 години затвор. Репресии се извършват също така в Битоля и Скопие.

Четиримата оцелели атенатори първоначално са осъдени на смърт, но няколко месеца по-късно присъдата им е заменена с доживотен затвор. Те са изпратени да излежават наказанието си в град Мурзук, намиращ се в либийската провинция Фезан. Там смъртта си намират Марко Бошнаков и Милан Арсов. Оцелелите Павел Шатеф и Георги Богданов са амнистирани и освободени след Младотурския преврат от 1908 г.

Чрез Солунските атенатори анархизмът прониква в македонското освободително движение не само като идеологическо течение, но и като практическо изпълнение. „Гемиджиите“ представляват група от различни индивидуалности. Обединяват ги техните общи разбирания за революцията. Те се решават да извършат тези мащабни терористични акции, за да принудят европейските сили да въведат дългоочакваните реформи в Македония. Вниманието на европейското обществено мнение наистина е привлечено. Един от най-големите градове на Балканите в продължение на три денонощия е гържан в страх и ужас, включително и тридесетхилядната турска армия заедно с нейните офицери.

Действията на македонските терористи отекват и сред руските и арменските анархистически кръгове.

Арменски художници рисуват страшната нощ над Солун, осветена от пламъците на горящия „Гадалкивир“.

Историята на Солунските атенатори все още призовава историците да се обърнат по-сериозно към анархистичното движение. Вероятно това ще спомогне за възприемането на един по-детайлизиран подход в изучаването на сложните и изпълнени с противоречия действия на революционерите и бунтарите в европейската част на Османска империя. Това пък от своя страна ще допринесе за отграничаване на спецификите в самия госта условно наречен български анархизъм, който, както и българският национализъм, е твърде променлива във времето концепция. Защото един е историческият контекст, обгръщащ солунските атенатори, а друг е този, в който например действат т. нар. анархистки чети след Първата световна война. Поне според мен е крайно време анархистите да заемат полагащото им се място в освободителното движение на македонци и тракийци, защото със своите акции те не правят изключение от него. Не бива да се забравя, че и някои от най-видните дейци на ВМОРО, като Гоце Делчев и особено Михаил Герджиков, споделят анархистичните методи на борба. В Преображенското въстание Герджиков като негов ръководител прави първия опит за практическото реализиране на анархистическия комунизъм. И въпреки че анархизмът не е основната движеща сила в македоно-огринското освободително движение, той определено заслужава да бъде разглеждан като значителен негов фактор. •

Мариян Гяурски

да прибегне към репресии, но и в двата случая най-вероятно ще се стигне до бунта на масите. Защото, ако властта не отстъпи, набралният сили народ ще въстане. А ако тя отстъпи, народът ще придобие вяра в себе си и ще постави нови и отиващи все по-далече искания. Докато се стигне до там, че несъвместимостта между държавата и свободата стане очевидна за всички. Това ще предизвика нови стълкновения между противостоящите и гражданска война в крайна сметка.

Но за да може народът в такъв кризисен момент и революционна ситуация да осигури победата си **в условия на цялостна свобода и социално равенство за всички**, е необходима материална и морална подготовка. Победоносното въстание е ефикасно средство за завоюване на свободата, защото с него народът е строшил хомота и е придобил възможността да изгради своя организация на обществото на мястото на повалената държава на господстващата класа от експлоататори. В този случай разстоянието от руините на държавата до новите форми на обществена организация се изминава с един скок. Въстанието открива възможности за проява на латентните сили на народа, които са се натрупвали по време на предшествашата го еволюция. **Това ускорено развитие и радикална промяна в начина на съществуване на народните маси е Социалната революция, към която се стремим.**

Победата или поражението зависят от това какво е способен да иска и да извоюва народът. В миналите въстания той не е познавал истинските причини за робството и мизерията си. Искал е малко и малко е постигал. В епоха на засилващи се кризи ние трябва да го подтикваме към експроприация на собствените и обобществяване на средствата за производство и услуги, за да организира сам обществения живот и икономиката с помощта на свободни сдружения и съюзи. Без да чака нареждания „отгоре“ и без да избира или да признава каквато и да е власт, йерархия и институции (парламент, правителство, съд, диктатура, репресивни органи и пр. инструменти на институционализираното насилие). Защото, ако не бъдат премахнати в хода на борбата, те ще си присвоят отново правото да създават закони и да ни ги налагат със силата на волята и оръжието си.

Ако народът не се отзове на нашия призив и тръгне след „новите“ власти, които са му обещавали да му донесат „светло бъдеще, благоденствие и сигурност“, ние трябва да действваме сами в името на правото да бъдем свободни дори когато другите искат да си останат роби. Да се борим в духа на нашите идеали, като не признаваме новата власт и поддържаме жива съпротивата. А ако сме достатъчно силни, макар и в отделни населени пунктове, където населението ни симпатизира, трябва да го призовем да премине към създаване на анархистки комуни, отхвърлящи държавната власт и установяващи федеративни (съюзни) отношения с всички селища, които желаят да живеят и работят свободно и автономно, съгласно своите разбирания и убеждения. В тези свободни зони ние трябва да се опълчим

15

01

...илюстрира, че в днешното общество е резултат от вековни борби, които хората са водили помежду си, не разбирайки предимствата на взаимопомощта и солидарността. Те са виждали в другите (с изключение на най-близките, с които са били кръвно свързани) конкуренти и врагове. И са се стремели да заграбят за себе си възможно най-много блага за сметка на останалите, чиито интереси и живот са им били безразлични.

В тези борби по-силните или по-безскрупулните обикновено са заробвали и подчинявали победените под най-различни форми. Докато човек не е могъл да произвежда повече от това, което едва е стигало, за да поддържа живота си, победителите са прогонвали или избивали победените, за да отнемат храната им. По-късно, с въвеждането на скотовъдството и земеделието, когато един човек е произвеждал повече, отколкото е било необходимо за задоволяване на неговите жизнени нужди и тези на потомството му, победителите „открили“, че е по-изгодно да превърнат победените в роби и ги принудят да работят за тях. Още по-късно те разбрали, че е по-продуктивно, „по-рентабилно“ и по-сигурно, ако експлоатират труда на другите, като присвоят собствеността върху средствата за труда и земята, оставяйки победените привидно свободни. Лишени от средства за препитание, те се виждали принудени да се наемат и да работят за собствениците, при наложени от последните условия на труд и заплащане.

Така постепенно, чрез борби от най-различно естество – войни, нашествия, наложени контрибуции, бунтове, репресии, сдружения на победените за защита и на победителите за подчинение и грабеж – се е стигнало до днешното състояние на обществото, при което малцинството е присвоило или е получило в наследство всички обществени богатства, оръдия на труда и земя, докато голямата маса, лишена от всичко, е експроприирана, експлоатирана и потискана от шепа едри собственици и власти. Тук е коренът на мизерията с всички нейни следствия: престъпления, невежество, проституция, болести, физическо изтощение, морално израждане, преждевременна смърт.

На съхранението и увековечаването на експлоатацията се дължи създаването на държавата с нейните репресивни институции и бюрокрация. Снабдена с платени, въоръжени „органи“ и с материални средства, тя има за задача да легализира и защити собствените от исканията на пролетариите или по-общо казано на „низшите класи“. Държавата си служи със силата, която притежава, за да създаде привилегии и за така наречената „политическа класа“ с нейните „народни избраници“, началства, бюрокрации и преторианци, превръщайки ги в част от господстващата и експлоататорска класа. Като защитават собствеността и интересите на богатите, властите създават и свои собствени богатства, и аналогични интереси.

Друга съставка на паразитната класа са висшите духовници, собствениците на медии и тем подобни измамници. Със своите басни за бога, за бъдещия живот на небето или с лъжата, че светът, в който живеем, е един-

...илюстрира, че в днешното общество е резултат от вековни борби, които хората са водили помежду си, не разбирайки предимствата на взаимопомощта и солидарността. Те са виждали в другите (с изключение на най-близките, с които са били кръвно свързани) конкуренти и врагове. И са се стремели да заграбят за себе си възможно най-много блага за сметка на останалите, чиито интереси и живот са им били безразлични.

В тези борби по-силните или по-безскрупулните обикновено са заробвали и подчинявали победените под най-различни форми. Докато човек не е могъл да произвежда повече от това, което едва е стигало, за да поддържа живота си, победителите са прогонвали или избивали победените, за да отнемат храната им. По-късно, с въвеждането на скотовъдството и земеделието, когато един човек е произвеждал повече, отколкото е било необходимо за задоволяване на неговите жизнени нужди и тези на потомството му, победителите „открили“, че е по-изгодно да превърнат победените в роби и ги принудят да работят за тях. Още по-късно те разбрали, че е по-продуктивно, „по-рентабилно“ и по-сигурно, ако експлоатират труда на другите, като присвоят собствеността върху средствата за труда и земята, оставяйки победените привидно свободни. Лишени от средства за препитание, те се виждали принудени да се наемат и да работят за собствениците, при наложени от последните условия на труд и заплащане.

Така постепенно, чрез борби от най-различно естество – войни, нашествия, наложени контрибуции, бунтове, репресии, сдружения на победените за защита и на победителите за подчинение и грабеж – се е стигнало до днешното състояние на обществото, при което малцинството е присвоило или е получило в наследство всички обществени богатства, оръдия на труда и земя, докато голямата маса, лишена от всичко, е експроприирана, експлоатирана и потискана от шепа едри собственици и власти. Тук е коренът на мизерията с всички нейни следствия: престъпления, невежество, проституция, болести, физическо изтощение, морално израждане, преждевременна смърт.

На съхранението и увековечаването на експлоатацията се дължи създаването на държавата с нейните репресивни институции и бюрокрация. Снабдена с платени, въоръжени „органи“ и с материални средства, тя има за задача да легализира и защити собствените от исканията на пролетариите или по-общо казано на „низшите класи“. Държавата си служи със силата, която притежава, за да създаде привилегии и за така наречената „политическа класа“ с нейните „народни избраници“, началства, бюрокрации и преторианци, превръщайки ги в част от господстващата и експлоататорска класа. Като защитават собствеността и интересите на богатите, властите създават и свои собствени богатства, и аналогични интереси.

Друга съставка на паразитната класа са висшите духовници, собствениците на медии и тем подобни измамници. Със своите басни за бога, за бъдещия живот на небето или с лъжата, че светът, в който живеем, е един-

2

7

...илюстрира, че в днешното общество е резултат от вековни борби, които хората са водили помежду си, не разбирайки предимствата на взаимопомощта и солидарността. Те са виждали в другите (с изключение на най-близките, с които са били кръвно свързани) конкуренти и врагове. И са се стремели да заграбят за себе си възможно най-много блага за сметка на останалите, чиито интереси и живот са им били безразлични.

В тези борби по-силните или по-безскрупулните обикновено са заробвали и подчинявали победените под най-различни форми. Докато човек не е могъл да произвежда повече от това, което едва е стигало, за да поддържа живота си, победителите са прогонвали или избивали победените, за да отнемат храната им. По-късно, с въвеждането на скотовъдството и земеделието, когато един човек е произвеждал повече, отколкото е било необходимо за задоволяване на неговите жизнени нужди и тези на потомството му, победителите „открили“, че е по-изгодно да превърнат победените в роби и ги принудят да работят за тях. Още по-късно те разбрали, че е по-продуктивно, „по-рентабилно“ и по-сигурно, ако експлоатират труда на другите, като присвоят собствеността върху средствата за труда и земята, оставяйки победените привидно свободни. Лишени от средства за препитание, те се виждали принудени да се наемат и да работят за собствениците, при наложени от последните условия на труд и заплащане.

Така постепенно, чрез борби от най-различно естество – войни, нашествия, наложени контрибуции, бунтове, репресии, сдружения на победените за защита и на победителите за подчинение и грабеж – се е стигнало до днешното състояние на обществото, при което малцинството е присвоило или е получило в наследство всички обществени богатства, оръдия на труда и земя, докато голямата маса, лишена от всичко, е експроприирана, експлоатирана и потискана от шепа едри собственици и власти. Тук е коренът на мизерията с всички нейни следствия: престъпления, невежество, проституция, болести, физическо изтощение, морално израждане, преждевременна смърт.

На съхранението и увековечаването на експлоатацията се дължи създаването на държавата с нейните репресивни институции и бюрокрация. Снабдена с платени, въоръжени „органи“ и с материални средства, тя има за задача да легализира и защити собствените от исканията на пролетариите или по-общо казано на „низшите класи“. Държавата си служи със силата, която притежава, за да създаде привилегии и за така наречената „политическа класа“ с нейните „народни избраници“, началства, бюрокрации и преторианци, превръщайки ги в част от господстващата и експлоататорска класа. Като защитават собствеността и интересите на богатите, властите създават и свои собствени богатства, и аналогични интереси.

Друга съставка на паразитната класа са висшите духовници, собствениците на медии и тем подобни измамници. Със своите басни за бога, за бъдещия живот на небето или с лъжата, че светът, в който живеем, е един-

Нови бунтове в Гърция

» » » продължава от страница 3

близост до освободения парк са атакувани с коктейли „Молотов“. Скоро целият район е ограден от горящи барикади, които не позволяват на моторизираната полиция да нахлуе.

Майката на Костагина Кунева пред Иво от Свободна мисъл

Малко след протеста, точно преди полицейската атака със сълзотворен газ, успях да се видя за втори път с майката на Кунева, Елена Дечева. Посрещна ме с прегръдки и много радост. Беше дошла да протестира в Солун, заедно с другите членове на ПЕКОН – Синдикатът на чистачките и гледачките от област Атика. По-късно се видяхме в новия социален център на Антиавторитарно движение, Солун – „Микрополис“. Помолих я да разкаже какво се случва с Костагина Кунева и нейната кауза след първата ни среща на 29 март тази година.

Елена: Лечението на Костагина отива на добре, но ще трябва още много време, за да приключи напълно – сигурно една година поне, не

са започнали още да лекуват очите ѝ, да не говорим, че имаме проблем и с хранопровода. Пластичните хирурзи също имат много работа още, защото го момента са направени само грубите операции. Някъде около декември казаха, че ще направят на пластичната операция на носа (половината е унищожен).

Как се оправяте с парите в момента? Получавате ли още помощи?

Много малко останаха помощите, но все още има хора които помагат. ИСАП плащат парите за частния персонал (ИСАП е метрокмпанията в Атина – те плащат част от парите за болницата, защото Кунева като чистачка е работила и в метрото). Те плащат за санитарите, а не за лечението. Самото лечение в болницата се покрива от нейните осигуровки и досега е безплатно.

Подкрепата, която хората в Гърция изразяват за Костагина, напоследък като че ли позатихна. Мислите ли, че отново ще се възроди?

Аз не смятам, че е затихнала, защото сега беше лято, повечето хора бяха в

отпуски и смятам, че сега след септември всичко ще започне наново, защото много хора идват при мен и се интересуват за нея и вероятно ще започнат отново демонстрациите.

От България очаквате ли някаква помощ или само това, което беше досега?

Честно да ви кажа от България не очаквам нищо, защото след първите пари от профсъюзите и министъра на труда, други пари никога не е донесъл и затова нищо не очаквам. Имаше някои групи за солидарност, които донесоха, например вие от ФАБ.

От българската църква в Гърция донесоха много малко пари също, но все пак всичко е помощ. Също така българите в Атина направиха един концерт, за да съберат средства за нея, и от там дойдоха малко пари. Една писателка, която си продава книгите, и тя ми донесе 35 евро, колкото е спестила – толкова. Знаеш, българите в чужбина сме бедни, не можем да спестим много пари.

Костагина продължава ли да се интересува от синдикална дейност, от това, което синдикатът ѝ прави?

Да, интересува се много и постоянно поддържа връзка с нейните колеги. Винаги, когато поиска, им се обаждат и те идват на посещение и я информират какво правят, винаги говорят за синдикална дейност.

След това се срещнах с Христина Пападопули – една от активистките на ПЕКОН – и я попитах каква е дейността на синдиката сега, след случая с Кунева.

Христина: Този синдикат беше създаден през 1999 година. Хората, които го създадоха, бяха с различни политически убеждения, а беше съставен и от гърци и имигранти заедно. Първите синдикални избори бяха през 2000 година. Първият секретариат се състоеше от четирима имигранти и трима гърци. Нашата главна цел и товага, и сега беше да премахнем робските условия на труд на работните места. През 2000 ситуацията беше дори по-тежка, отколкото е сега. Голямото мнозинство от хората нямаха никакви осигуровки, нямаше работни облекла за чистачите, всички имахме минимални права и като цяло експлоатацията беше много силна. Аз самата работих

5 години като чистачка на автобусна компания в Атина и това е едно от най-лошите места като условия на работа, които можете да си представите – особено като чистачка през зимата – ужасни горещини през лятото и ледени нощи през зимата – аз работех като чистачка през нощта. За всичко това получавах тогава еквивалент на 100 евро за месец, което за Гърция е страшно малко. През зимата на автогарата краката ми от колената надолу замръзваха напълно. Първата синдикална дейност на чистачите в цялата профсъюзна история започна от нашия съюз. В първата си стачка поискахме работни униформи, обувки и увеличение на заплатите и успяхме да ги получим. Не получихме толкова пари, колкото поискахме, но все пак беше победа. Тази стачка беше предизвикана от един инцидент – на автогарата избухна голям пожар и жените, които бяха по това време в обедна почивка, за малко да умрат.

Тук интервюто беше прекъснато от полицейската атака със сълзотворен газ срещу социалния център. •

Екип на СМ

НЕМИЛА РОДНА КАРТИНКА

20 години по-късно: корупция и харизма

» » » продължава от страница 2

пулизъм“, с което се опитвам да обясня появата на на пръв поглед „невъзможни“ фигури като тези на Симеон Сакскобургготски и Бойко Борисов. Под харизматичен имам предвид идентифицирането на индивидуална политическа фигура, която бива свърхинвестирана с огромен политически и символен капитал. Под популизъм имам предвид, че тази фигура, както и институционалният политически субект, организиран около нея, боравят с готови лозунги и формули, чието практическо съдържание не предлага реална алтернатива на политическото статукво. Подобно на Муф, с чието анализи иначе имам чувствителни размивания, считам, че появата на „харизматичния популизъм“ като феномен е едновременно признак и резултат от пост-политическата политика, чиито (почти) единствени координати днес се задават от една дясно-центристка идеология на „свободната търговия“ и частния интерес. Политиката става пост-политична, когато се сведе до комбинация от технологични решения и морален ангажимент. Обратната ѝ страна ни раз-

крива отказа от реално политическо мислене, от търсене на решения на противоречията на съвременния капиталистически пазар.

Бойко Борисов, подобно на Симеон Сакскобургготски преди него, не предлага нищо ново под политическото слънце. Въпрос на време е да видим нарастването на размиването между високите очаквания и реалните постижения и на неговия кабинет. Но също така и да разберем, дали „политиката на парадоксите“ в общество като българското ще продължи и занаят.

Признаци на промяна, източници на надежда

Ако горното изложение е вярно, то изглежда сякаш нямаме много основания за надежда, не можем да очакваме много. Параметрите, в които функционира политическата класа в България, са тези на неолибералната идеология и практика, които принципно размиват същностното противопоставяне на Лявото и Дясното. Оттук и разликите между традиционните политически партии и „харизматичните популисти“ като Борисов и Сакскобургготски си остават минимални, без ре-

ални политически и икономически последици.

Според мен, признаците за (позитивна) промяна в България са други и разгръщат на различна плоскост. Склонен съм да мисля, че тяхното действително равнище е това на „микropolitиката“, на процесите на субективация, на промяна в разбирането за себе си и за другите, на установяването на нови форми на отношения и действие. Тоест, в регистри, които по традиция считаме за не- или пред-политически. Виждаме ги например на нивото на новите групи и организации с не- или антикапиталистически уклон, появили се в последните години: като например Индимедия, Food not Bombs или нарастващите като популярност и като институционален фактор екологични организации, борещи се срещу координираното унищожаване на българската природа от съмнителни икономически структури. Можем да ги съзрем също така и в появата на една нова култура на „аза“, на едно действено, предприемчиво и инициативно разбиране за себе си, което „свободният пазар“ въведе (не само) в България, така както се опитва да контролира негови-

те форми и прояви, но чийто ефекти и модификации ми се струва да надхвърлят своя първоизточник. Забелязваме ги дори в принципно нови феномени като вече втория гей-парад в столицата София – едно немислимо преди само няколко години мероприятие – и особено във форми на протест като този на учителите в страната, които парализираха центъра на София и работата на парламента с безпрецедентния си карнавален протест.

Именно оттук, „отдолу“, мисля, че ще дойдат генераторите на промяната, както и да се опитваме да мислим за нея. За техните „актьори“ е типично, че не са идеологически обременени както своите родители от преди двайсет години (а болшинството от групите и новите прояви на себеизпълнение, които споменах по-горе, се състоят от млади хора), че са относително свободни от догмите и постулатите на миналото. Те също така са разнолики, разноцветни, несводими до общ политически знаменател, единна идеологическа линия или общоприета политическа стратегия. Те търсят, експериментират, импровизират и нерядко „гре-

шат“, но продължават да се движат напред, сред огромни трудности, изкушения и заблуди. Борейки се не само с властовите йерархии и отношения, но и с повсеместното безхаберие и цинизъм, те създават нови форми на мислене, действие и съвместно съществуване; една нова чувствителност.

Само времето ще покаже как те ще отговорят на двата ключови политически въпроса: дали тяхната напредналост в полето на практиката ще открие или създаде адекватен теоретичен еквивалент и дали тази теория-практика, тази нова практическа теория и теоретична практика ще доведат до организационни форми, които да предизвикат ефекти на равнището на институционалната политика, на макрополитиката? Едно обаче е сигурно – истинските промени в България, подобно на много други места, са дълбинни, бавни, и едва забележими – но напълно реални. Именно те запазват вярата ми, че имаме основания за оптимизъм (не само на волята, но и на интелекта). •

Николай Кърков
Университет Бингамтън,
САЩ
(със съкращения)

Философията на Пьотр Кропоткин

Етиката на Кропоткин

Етиката играе фундаментална роля при изграждането и обосноваването на анархическото учение в трудовете на Кропоткин. Това може да се обясни като логическо следствие от двата онтологически тезиса, лежащи в основата на анархическото учение (ср. статията ни за философията на Кропоткин в Свободна мисъл, 2009 г., бр. 9). От първия тезис, съгласно който отделната личност, представляваща така да се каже „безкрайно малка“ част от народа, е именно в основата на обществените процеси, следва, че науката за личното поведение на индивида, каквато е етиката, е от фундаментално значение за коренното преустройство на обществото, както в теоретичен, така и в практически план. Вторият тезис пък – тезисът за взаимопомощта като фактор на еволюцията, който допълва съдържанието на първия, на право съдържа твърдението, че тя, взаимопомощта, е играла „главна роля в нравствения човешки прогрес“. От тук следва, че за да се разкрие по-пълно ролята на взаимопомощта за по-нататъшната еволюция на човечеството, е необходимо да се разработи научната теория за „нравствения човешки прогрес“ – етиката.

Измежду множеството съчинения на Кропоткин, в които той е разглеждал проблеми на етиката, като главни можем да посочим следните две: „Анархическа нравственост“, 1889 г.¹ и „Етика, том I – Произход и развитие на нравствеността“, 1922 г.² По замисъла на автора, последната книга – лебедовата песен на неговия живот – е всъщност само историческо въведение към системното, теоретично третиране на проблемите за нравствеността във втория том на съчинението „Етика“, за съжаление останал ненаписан поради смъртта на автора. Съпоставката между споменатите две съчинения ни кара да гледаме на двутомния (по авторския замисъл) труд „Етика“ като на разгърнато развитие на тезите, първоначално и накратко формулирани в брошурата от 1889 г.

Благодарение на систематичното разглеждане в първия том на „Етика“ ние сме подготвени да разберем основанията, а заедно с това по-пълно, по-точно и по-дълбоко съдържанието на призива на *анархическата нравственост*:

„Ако чувстваш в себе си силата на младостта, ако искаш да живееш, ако ис-

каш да се наслаждаваш на живота – монолитен, пътен, преливащ, ако искаш да познаеш най-великото удоволствие, каквото може да си пожелае едно живо същество – бъди силен, бъди велик, бъди енергичен във всичко, каквото и да правиш.

Сеи живота около себе си. Забележи, че да се мами, да се лъже, да се интригува, да се хитрува – това означава да унижаваш себе си, да изгребняваш, предварително да се признаеш за слаб: така постъпва робът в харема, чувствувайки се по-долу от своя господар.

Напротив – бъди силен. Щом видиш една неправда и щом я разбереш – неправда в живота, лъжа в науката или страдание, причинявано на друг – въстани против тази неправда, против тази лъжа, против това неравенство. Бори се! Борбата – това е животът; животът е толкова по-кипящ, колкото по-силна бъде борбата.

Бори се да се даде на всички възможност да живеят такъв, богат и пълен живот, и бъди уверен, че в тази борба ще намериш такива велики радости, равни на които няма да срещнеш в никоя друга дейност.³

Заключителни бележки върху философията на анархизма

Историческото развитие на анархическата философия е част от историческото развитие на философската мисъл, по-точно казано, тя е част от историческото развитие на философията на живота, а в редица пунктове е съществено свързано и с историческото развитие на философията на науката. Заедно с това, то е част от историческото развитие на човешката култура. От тук непосредствено следват два извода: (1) всяко разглеждане на историята на философията,

при което се пренебрегва развитието на анархическата философия, е съществено непълно, окастрено, обединено; и обратно, (2) всяко разглеждане на анархическата философия и по-специално на нейното историческо развитие във връзката с общата история на философията е също така съществено непълно, окастрено, обединено, както това бе казано за първия случай.

Въз основа на направения вече анализ на философските схващания на Щирнер, Прудон, Бакунин, Толстой и Кропоткин, при все че е съществено непълно, само във вид на бележки, можем да характеризираме анархическата философия със следните шест черти:

1) Научност – анархическата философия, като научна философия на живота, респективно като научен мироглед, (1) се основава на постиженията на науката, т. е. на математиката и естествознанието, (2) при разглеждане на проблемите, които си поставя за изучаване, прилага научни методи и (3) се стреми да изразява решенията на разглежданите проблеми на ясен и точен език, доколкото това е необходимо и достатъчно за верифицируемостта на последните, т. е. за тяхната проверка чрез данните на опита и средствата на логиката.

2) Емпиризъм, позитивизъм, материализъм – в оня им вид, в който те бяха анализирани при разглеждането на философията на Кропоткин.

3) Диалектика – както като преустройство и развитие върху материалистично-позитивистични основи на идеалистическата хегелова диалектика (типичен случай: Бакунин), така и като обобщение на научните постижения в духа на синтетичната философия (типичен пример: Кропоткин).

4) Социологически *атомизъм* като онтологически аналог на или като логическо следствие от соционализма – в основата на обществото и общественото развитие е съответно човешкият индивид, който е напълно автономен (т. е. няма никаква вътрешно-необходима и задължителна власт над него и неговия разум). От това непосредствено следва отхвърляне на каквито и да е абсолютни авторитети (ср. схващането на Бакунин за авторитета) – индивидът, като напълно автономен елемент на обществото, следва да се ръководи от своя разум и само от него.

5) Неиерархичен федерализъм – в съответствие с казаното в предидущия пункт обществената организация следва да е резултат на свободното, напълно доброволно обединение на отделните индивиди и по-нататъшно разгръщане в свободно и доброволно обединение на по-елементарните обществени организации в по-сложни такива. Това в частност означава принципно отхвърляне на държавната власт.

6) Анархическа нравственост – нравственост, основана върху взаимопомощта, солидарността, любовта, които личността трябва постоянно да усъвършенствува в съответствие със смисъла, целта и ценността на своя живот.

Анархическата философия, в нейния общ вид, както я очертахме по-горе, в зависимост от приемането на едни или други допълнителни тези, определя цял спектър от възможни схващания за социалното поведение на личността между следните два полюса: екстровеотно проявление на анархическата философия чрез радикални политически дейности като протести, бунтове, въстания и други подобни на единия полюс и интровертно нейно проявление във вътрешния живот на личността и нейното нравствено поведение, имащо за съществен частен случай интелектуалния анархизъм, представляващ приложение на анархическата философия в интелектуалната дейност, особено в сферата на науката и изкуството.

За да се избягнат евентуални недоразумения във връзка с понятието „интелектуален анархизъм“, изрично ще поясним, че прилагателното „интелектуален“ в случая съвсем не се отнася до характеристика на формата на анархическото поведение – тук става дума не за някакво „интелектуално“, „цивилизовано“ поведение, което да се противопоставя на поведението, изразява-

що се в протестни демонстрации, стачни действия, въоръжени бунтове, като че ли третирано като „неинтелектуално“, „нецивилизовано“; то се отнася до характеристика на обекта, към който е насочено анархическото поведение, а именно – сферата на интелектуалната дейност. По-конкретно казано, в областта на научната дейност например, интелектуалният анархизъм се изразява в това, че естественото разграничение между интровертно (т. е. вътрешно) и екстровеотно (т. е. външно) поведение придобива съществено различие в дейността на учения интелектуален анархист – интровертното му поведение, чиито елементи са изцяло в рамките на вътрешния му духовен живот, е изцяло мотивирано и насочено от неговото анархическо съзнание – анархически убеждения и анархическо чувство за това какво е правилно и какво – не, докато при екстровеотно му поведение, чиито елементи получават външно, социално проявление, той прави необходимите компромиси с изискванията на реалния живот в дадената епоха и социална среда, включително и даже особено с изискванията на академичната бюрократия, която презира с цялата си душа и с цялото си сърце, съзнавайки, че чрез такива компромиси единствено може да осъществява същинската си научна дейност върху принципите на анархизма. По-пълното и по-конкретно представяне на интелектуалния анархизъм, естествено, излиза извън рамките на настоящата статия и представлява отделна, самостоятелна тема за разглеждане, което би демонстрирало едно направление на приложението на анархическата философия, придобиващо особено значение в епохата на научно-техническата революция. •

(Край)

Ст. н. с. I ст.

д. ф. н. Борис Ченгов

БЕЛЕЖКИ

¹ Kropotkin P., La morale anarchiste, Temps nouveaux, Paris, 1889, 32 p.

² Кропоткин П. А., Этика, т. I – Происхождение и развитие нравственности. Изд. Голос труда, Петербург, Москва, 1922 г., 264 с.

³ Кропоткин П. А., Нравственные начала анархизма – в: Кропоткин П. А., Этика, Издательство политической литературы, Москва, 1991 г., с. 317. (Текстът на това издание е авторизиран превод на руски език от френския оригинал. Моят превод на цитирания текст от руски език на български е сверен с изданието: П. Кропоткин, Анархическа нравственост, превод от френския оригинал, изд. Мисъл, София, 1946 г., с. 37-38.)

Хардкор/пънк във Варна

» » продължава от миналия брой

В края на 1988 малка група хора вече беше започнала да формира някаква ъндърграунд общност. Някои хора имаха плочи, касетки и списания от Западния свят и те нямаха нищо общо с популярния метъл – ставаха въпрос за грайндкор, нојзкор, кръст, анархопънк, хардкор. Но това беше просто началото. Имаше истинска нагпревара кой ще вземе повече плочи и списания от сцените в чужбина. Пишихме хиляди писма на месец с надеждата да получим отговор и може би фензин, плоча или касетка. Започнахме да разменяме водка или домашна ракия за музика с пънкари от Западна Европа и Щатите или те просто ни изпращаха неща, защото осъзнаваха, че все още нямаме банди или зинове тук. Бих искал да благодаря на всички тези хардкор хлапета по целия свят, които оказаха подкрепа на несъществуващата хардкор/пънк сцена в България по това време. Њндърграунд мрежата тогава е причината да има все още сцена в България в момента!

Една от първите банди, които положиха основи

те на сцената във Варна, а и в България като цяло, бяха Confront, свирещи анархопънк, звучащ като британските банди от 1980-те – Crass, Conflict, Flux и с UKHC влиянието на Discharge и Chaos UK. Те започнаха да свирят в мазето на мой приятел, където ние репетирахме с банда, наречена Incase. Беше чудесно малко място с барабаните между два гардероба и китаристът трябваше да стои в гардероба (това всъщност беше доста голям гардероб, като всичко, правено по времето на „комунизма“). Постепенно започнахме да се събираме в мазето, същите хора, които по-късно създадоха много банди. Всички тези неща ставаха тайно, само няколко души знаеха за тях, но това беше докато Васко не отвори легендарното Студио 33! Confront започнаха да репетира там, а по-късно и всяка варненска хардкор/пънк банда. Васко все още предоставя място на хлапета да правят своя невъобразим шум там! Чудя се дали е започнал да го харесва след всички тези години.

Един от първите изцяло пънк (без метъл) концер-

ти във Варна, който помня, беше през 1990 г. (първата година след пагането на режима). Той беше в Хуманитарната гимназия. Нямахме никакви плакати или реклама на концерта, но за първи път видях малка общност от приятели да се събират заедно и създават някакви неформални връзки помежду си. Концертът беше на Incase, Confront, Maniacal Pictures и банда, чието име не мога да си спомня. Беше абсолютна катастрофа! Мисля, че само Maniacal Pictures направиха що годе добър сет, но енергията струеше от всички, беше диво и началото на нещо страховито. Прекрасна комбинация от пънкари и хлапета, изразяващи своите радикални анархополитически възгледи. След това бяхме изритани от там, както и от всяка друга зала в града, където може да се направи концерт. Мисля, че главният прецедент беше, когато Аборт свириха на място в непосредствена близост до циганската махала. Шоуто беше на открито – легендарната пънк-рок банда от Варна Аборт и една от най-популярните български банди изобщо – Хиподил. Мисля,

че разни хора наоколо се обадиха на полицията и събитието се превърна в кървава баня! Появиха се повече от 50 ченгета, формираха линия пред сцената и брутално пребиха всяко хлапе, което беше дошло на концерта. Беше ужасна бъркотия! Това беше голяма новина по вестниците на следващия ден, за известно време споменаването на гумата „пънк“ на публично място водеше до сърдечни пристъпи на всеки родител в града.

По-късно отвори Младежки дом – „Орбита“ и за известно време тя беше основно място за ъндърграунд концерти в България. Всяка българска хардкор/пънк гру-

па в България по това време е свирила в Орбита поне веднъж. Това беше времето, когато станах вегетарианец и започнах да правя флайтири и зинове против жестокостите над животни и да ги раздавам на концертите. След това издадох вестник, наречен „Freemind“ със статии на анархистка, социална и музикална тематика, интервюта и обзорни материали. Няколко години по-късно, моят братовчед Стоян (вокалист на VFH) използва това име за големия годишен хардкор фестивал във Варна, който той организира и беше спиран от полицията! •

(следва)

Meinhof: да се борим заедно

Кога започнахте да свирите заедно?

В началото групата се казваше DHC Meinhof и това беше хардкор проект. Тя беше създадена от Ярек (китара) и Роси (вокал, бас). По-късно решихме да свирим пънк. Известно време използвахме гръм машина, след това си намерихме барабанист. Сломек е нашият втори барабанист, той е и най-добрият до сега. Всичко започна преди малко повече от две години. До сега имаме издадени два албума – „The rush-hour of human misery“ („Часът-пик на човешката мизерия“) записахме през 2006 с гръм машина. „Under the burning sky of future events“ (Под горящото небе на бъдещи събития“) записахме през април тази година.

От къде идва името на групата?

Името на групата идва от Улрике Майнхоф, но трябва да уточним, че ние не подкрепяме изцяло RAF, защото не сме терористи. Ние сме анархистка група и имаме революционно поведение, но не можем да подкрепим всички акции. Нашата група подкрепя някои от акциите на RAF от 70-те години, защото те са били насочени директно към хората, ви-

новни за сегашната система, като политици, банкери. Но сега, при повечето терористични акции страдат цивилни хора, които не са директно отговорни за системата, в която живеем, така че ние не можем да ги подкрепим.

Каква е сегашната ситуацията в английската пънк сцена?

Според нас в момента английската сцена не е толкова добра, колкото е била преди. Пътуваме госта и виждаме, че в страни като Германия и Гърция например пънк сцената е много по-истинска. След като всичко е започнало в Англия, би следвало там да е мястото, където сцената е най-силна и обединена, но всъщност тя е разделена на малки групи, които не се подкрепят взаимно. Другото отворително нещо в английската сцена е, че много от групите се държат като звезди и публиката ги третира като такива. Трябва да си наистина голямо име за да накараш хората да дойдат на концерт в Англия, а всъщност повечето от тези известни групи нямат нищо интересно и важно, което да кажат на публиката. Някои от тях наистина свирят хуба-

ва музика, но тя не носи никакво послание. Може би нашето мнение за английската сцена е малко крайно, но ние сме отвлечени от нея. Когато за първи път дойдохме в Англия (Ярек и Сломек са от Полша, а Роси – от Испания), си казахме: „това е мястото, където всичко е започнало – Sex Pistols, Clash“. Очакванията ни бяха наистина големи, но след няколко години осъзнахме, че те не отговарят на действителността.

Занимавате ли се с други дейности освен музиката, която свирите?

Ярек: Според мен анархизмът е много лично усещане за нещата и аз нямам нужда да се присъединявам към която и да е партия, за да се боря светът да стане по-добър. Анархизмът е това нещо, което ни помага да преживеем днешната реалност и да мислим за бъдещето. Ние не се опитваме да убедим всички хора, че анархията е нещо хубаво и ще направи живота им по-добър, защото осъзнахме, че много хора изобщо не могат да разберат тази идея. Винаги сме се борили за свободата и анархията, но само срещу най-големите си врагове и за да защитим най-близките

си хора. Според нас най-добрият начин е всички да положат малко усилие да променят нещата около себе си и може би някой ден всички ще се обединим, за да се борим заедно!

Какво мислите за нашите проблеми, в България – затворени клубове, сблъсъци с фашисти?

Трябва да разпространяваме българския анархизъм и българската пънк музика по света. Така получавате все

по-голяма подкрепа и все повече групи ще идват да свирят в България.

Хората по света трябва да научат повече за България, за вашето анархистично движение и пънк сцена. По този начин можем да направим нещо заедно. Както се пее в повечето песни на пънк и oi! групите, „трябва да бъдем обединени“ и да се борим заедно срещу системата и срещу фашизма! •

Марто

НОВА КНИГА НА ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ

Свободата, Санчо...

» » » продължава от страница 1

рите авторът си спомня: „Навсякъде, във всички среди, включително и сред тия, които чувствах идеино най-близки, вследствие настъпилата стагнация се бе възцарил дух на безизходица и безнадеждност. Старите и младите поколения „падаха гладно на колене“. Те се примиряваха с положението си и бяха склонни да вярват, че „законно установеният порядък“ на 9 септември 1944 година ще трае, ако не с векове, поне през живота на децата и внуците им. Поради това, все по-често и все по-масово, връх вземаха опортюнизъмът, приспособеността и предателството.

Особено тежки бяха пораженията сред интелегентите, които абдикираха от ролята си на будители в миналото. Тяхното битие, интереси, стремежи, мечти и „идеали“ от епохата на „зрелия соц“, за разлика от ботевите или шейтановите времена, се характеризираха с „омекване на колената“, с капитулантство, карьеризъм и най-отвратителна еснафщина. Мнозина „интелектуалци“ не се срамуваха да обя-

вяват открито приспособяването си към властта за белег на интелигентност, забравили, че единствената отлика между тях и себеподобните им шебеци е бунтът. Докато всичко живо – от червеите до човекоподобните – се приспособява към „условията“, единствено „чапкните“ въставаха срещу „най-добрия от всички възможни светове“ с убеждението, че той трябва да бъде сринат до основи дори ако е резултат на „божия промисъл“ или на „историческата необходимост“ и стоящите зад тях шпицкоманди на царската и „народната власт“.

Дирижираната от диктатурата **инволюция** създаде „новия човек“ с неговия нов „морал“. Той стана доминиращ тип и приспособенците ни казваха безочливо: „Какво от това, че се бунтувате?“ Възкръснаха мъдростите от вековете на робството за главата и стената, за ритането срещу ръжена, за острата сабя и преклонената главница, формулира-

ни „изтънено“ и аргументирани по велзевулски. Продали се за паница леца, те ни питаха нагло и с чувство за превъзходство: „И какво постигнахте като въстанахте? Не стана ли още по-зле?“ Или се гавреха с гръзналите да се изправят срещу тиранията, защото те бяха живото изобличение на техния духовен банкрут, нравствен цинизъм, идейна нищета, колаборационизъм с властта, коруптираност и открито предателство.

Резултатът беше скъсване на връзките между поколенията, липсата на приемственост между тях и изолацията ни от младите. Дори „възпроизводството“ на излезлите от строя витално или морално наши идеино приятели стана не възможна и „неформалната ФАКБ“ все повече заприличваше на „селище със затихващи функции“. Това беше застрашаващо за бъдещето на народа и човечеството, **защото ние сме солта, която може да попречи на живота да се вмирише...**

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага следните заглавия на анархистка литература на достъпни цени:

КНИГИ:

1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв
10. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	3 лв
11. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв
12. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв
13. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв
14. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв
15. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв
16. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв
17. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв
18. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв
19. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв
20. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв
21. Агски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв
22. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв
23. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв
24. Спомени – Стоян Цолов	5 лв
25. Статии – Георги Божилов	10 лв
26. Христо Ботев – Евгений Волков	5 лв
27. Живот под черен небосвод – Георги Божилов	7 лв
28. Напред и ако пътят води към Голгота! – Георги Константинов	7 лв
29. Свободата, Санчо, е велико нещо! – Георги Константинов	7 лв

БРОШУРИ:

1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв
3. Що е анархизъм?	0,50 лв
4. Отговор на една върваца – С. Фор	0,50 лв
5. За общината	0,50 лв
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв
7. Крахът на руския държавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв
8. Килифаревско народно въстание и килифаревска чета	1 лв

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от **Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.**

АНАРХОКАЛЕНДАР

- На 01.10.1931 г. в гр. Хасково пог редакцията на Делчо Василев (Игнес) излиза анархисткият литературен вестник „Идеи“.
- На 07.10.1900 г. в с. Горски извор, Хасковско е роден Митю Ганев Атанасов (Орманов), сформирал през 1921 г. първата анархистка чета в България (Първа хасковска анархистка чета) и втората Хасковска анархистка чета „Христо Ботев“.
- На 07.10.1971 г. в гр. Перник почива анархистът Димитър Василев Стоянов, прекарал дълги години във фашистките и болшевишките концлагери и затвори.
- На 09.10.1875 г. умира френският социалист-утопист Шарл Фурие.
- На 10.10.1989 г. е създаден Чехословашкият анархистки съюз (ЧАС), продължител на ЧАФ.
- На 11.10.1864 г. в Лондон е създаден Първият Интернационал.
- На 12.10.1996 г. в гр. София умира известният анархист Георги Хаджиев, емигрант във Франция, участник в Испанската революция 1936-1939 г., автор на много книги върху анархистките идеи.
- На 12.10.2003 г. в гр. Коприщица почива анархистката Мария Лукова Желязкова, преминала през болшевишките концлагери „Нождарево“ и „Белене“.
- На 13.10.1909 г. е убит от идеите испанският педагог и безвластник Франциско Ферер – основателят на модерното училище в Барселона.
- На 15.10.1919 г. в гр. София пог редакцията на Петър Урумов излиза ученическото анархистко списание „Ученическа пробуга“.
- На 17.10.1897 г. в гр. Хасково е роден анархистът Жеко Георгиев.
- На 17.10.1901 г. в гр. Ловеч е роден известният анархосиндикалист Пано Василев.
- На 20.10.1934 г. в гр. София пог редакцията на Георги Жечев започва да излиза последната година на анархоиндивидуалисткия вестник „Мисъл и воля“.
- На 24.10.1897 г. е роден Петър Канев Букурещкиев, четник в анархистката чета „Братя Бълхови“ и редактор на речника за свободно устройство на живота.
- На 25.10.1925 г. в с. Крайници, Дупнишко е роден анархистът Димитър Петров Биволев, прекарал дълги години в болшевишките затвори в Шумен, Ловеч и Плевен.
- На 26.10.1894 г. в с. Косарка, Габровско е роден анархистът Гено Пенев Даскалов, преминал през фашистките и болшевишките душегубки.

era.a-bg.net

**ЕВОЛЮЦИЯ,
РЕВОЛЮЦИЯ,
АНАРХИЯ –
предаване
за свободен
живот**

Екипът поднася „малки новини“ и представя света през очите на хората, които обичат свободата си и уважават нуждите на останалите. В предаването участват активисти от различни социално ориентирани организации на български младежи – студенти, анархисти, еколози, но тези, на които разчитаме, за да бъдем интересни и уникални, са слушателите. Всеки може да се свърже с екипа на предаването чрез скайп или чрез форума, а ние се стараем да не оставим неизразена позиция по време на живото предаване. Предаването се излъчва всеки четвъртък от 20:00 часа по тестовото радио на безвластниците. Когато няма живо предаване, на този адрес се въртят автоматични записи. Цялото съдържание на предаването излиза предварително на сайта, а ден-два след излъчването можете да чуете записа от него.

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Тодор Василев, с. Турия	10 лв
2. Райна и Екатерина Йосифова, Кюстендил	50 лв
3. Георги Константинов, София	100 лв
4. Милчо Цветков, Перник	10 лв
5. Станчо Кърпаров, с. Бъта	20 лв
6. Кирил Пандалиев, Кулата	5 лв
7. арх. Кръстю Павлов, Благоевград	11 лв
8. Милена, Перник	5 лв
9. Иван Йотов, Варна	30 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (IBAN):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б О Б Б А Д, К Л О Н П Е Р Н И К
Ф А Б Б Л А Г О Д А Р И З А О К А З А Н А Т А П О Д К Р Е П А !

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! *Ръкописи не се рецензират и не се връщат!*

сайт на ФАБ:

www.a-bg.net

сайт на „Свободна мисъл“:

sm.a-bg.net

имейл на ФАБ:

fab@a-bg.org

телефон за връзка с ФАБ

0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59

отговорен редактор
предпечатна подготовка
печатА. Ванчев
„Свободна мисъл“
„Унискорп“ ООД

АБОНАМЕНТ 2009

СВОБОДНА МИСЪЛ

Драги читатели,
Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ във ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв.; за 6 месеца – 3,00 лв.; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой – 0,50 ст.

Каталожен номер 649

